

**We raden met klem aan om dit document eenmaal per jaar te doorlopen met de hele leidingsploeg en de lokalenverantwoordelijken.
Goede en duidelijke afspraken vooraf kunnen mensenlevens redden.**

Tijdens elke activiteit een hoofdverantwoordelijke aanduiden en minstens 1 keer per jaar een evacuatie-oefening houden zijn de belangrijkste taken!

Het evacuatieplan is het belangrijkste document!

Stap 1 - Preventie:

---

1. Opstellen van één of meerdere evacuatieplannen van de inrichting, voorzien van een legende met volgende aanduidingen:

- 1.1 De toegangswegen
- 1.2 De evacuatiewegen
- 1.3 De plaats van de brandbestrijdingsmiddelen (blusapparaten en branddekkens)
- 1.4 De hoofdschakelaar van de elektrische installatie
- 1.5 De hoofdkraan van het gasnet en waternet
- 1.6 De stookplaats/technische ruimte (indien aanwezig)
- 1.7 De bestemming van de lokalen
- 1.8 De verzamelplaats
- 1.9 Het nummer van de verdieping
- 1.10 Het nummer van de verantwoordelijke
- 1.11 Het nummer van de hulpdiensten
- 1.12 Een stappenplan (zie puntje 5)

Opmerking: Indien het gebouw kelderverdiepingen bevat, moet er hiervan een evacuatieplan uitgehangen worden in de onmiddellijke nabijheid van de trappen die er naartoe leiden.

Dit plan moet onder andere het volgende omvatten:

- De verdeling van de lokalen
- De bestemming van de lokalen

2. De volgende reglementaire pictogrammen op verstandige wijze ophangen in het gebouw.

Dit betreft de pictogrammen die het volgende aanduiden:

- 2.1 De uitgangen, nooduitgangen en de richtingen hiernaar
- 2.2 het verzamelpunt
- 2.3 De aanwezigheid van brandbestrijdingsmiddelen
- 2.4 Het rookverbod
- 2.5 De EHBO-koffer/ruimte
- 2.6 De opslag van ontvlambare stoffen, preparaten en explosieve stoffen.

3. De instructies in geval van evacuatie (een stappenplan) uithangen:

- in voldoende aantal
- op zichtbare en gemakkelijk bereikbare plaatsen (meestal bij het evacuatieplan)

Volgende gegevens staan op het stappenplan (richtlijnen bij brand, zie punt 9):

3.1 Blijf Kalm

- 3.1.1 stop de activiteiten
- 3.1.2 laat alles liggen

3.2 Bel 100/112

- 3.2.1 Waar brandt het?
- 3.2.2 Wat brandt?
- 3.2.3 Ernst van de brand?
- 3.2.4 Slachtoffers?

3.3 Evacueer

- 3.3.1 Roep luid "Brand!"
- 3.3.2 Activeer het brandalarm
- 3.3.3 Stuur iedereen naar de verzamelplaats
- 3.3.4 Zorg dat er niemand achterblijft

3.4 Beperk de brandhaard

- 3.4.1 Blus enkel als je weet hoe het moet
- 3.4.2 Breng jezelf niet in gevaar
- 3.4.3 Sluit ramen en deuren (als het nog kan)

3.5 Verzamel op de verzamelplaats

- 3.5.1 Check of iedereen er is (tellen) en ga nooit terug

3.6 Werk mee

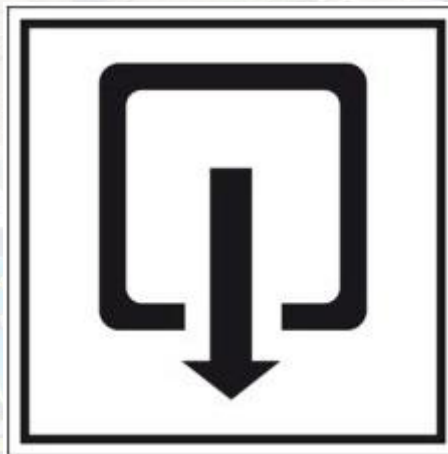
- 3.6.1 Volg strikt de instructies van de brandweer
- 3.6.2 Verschaf hen de nodige informatie

4. Legende pictogrammen

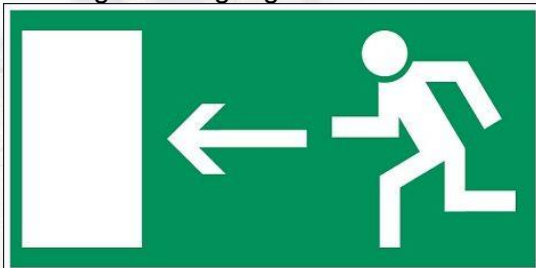
Uitgang (deur opent in vluchtrichting)

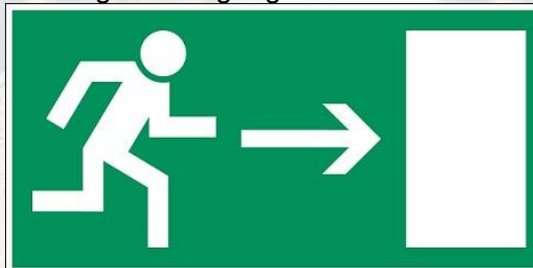
Uitgang (deur opent niet in de vluchtrichting)

Richting nooduitgang links

Richting nooduitgang rechts

Pictogram nooduitgang vrijlaten

Nooduitgang

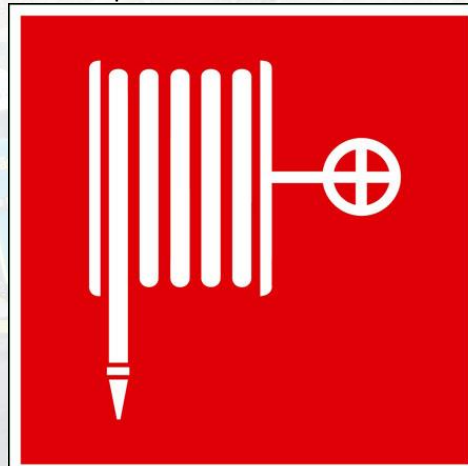
Richtlijnen bij brand (stappenplan)

RICHTLIJNEN BIJ BRAND	
1	BLIJF KALM • Stop de activiteiten • Laat alles liggen
2	BEL 112 • Waar brandt het? • Wat brandt? • Ernst van de brand? • Slachtoffers?
3	EVACUEER • Roep luid "Brand!" • Activeer het brandalarm • Stuur iedereen naar de verzamelplaats • Zorg dat er niemand achterblijft
4	BEPERK DE BRANDHAARD • Blus enkel als je weet hoe het moet • Breng jezelf niet in gevaar • Sluit ramen en deuren (als het nog kan)
5	VERZAMEL • Verzamel op de verzamelplaats • Check of iedereen er is
6	WERK MEE • Volg strikt de instructies van de brandweer • Verschaf hen de nodige informatie

Brandblusser

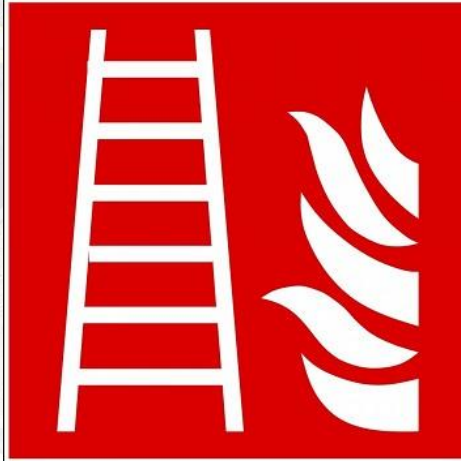
Brandhaspel

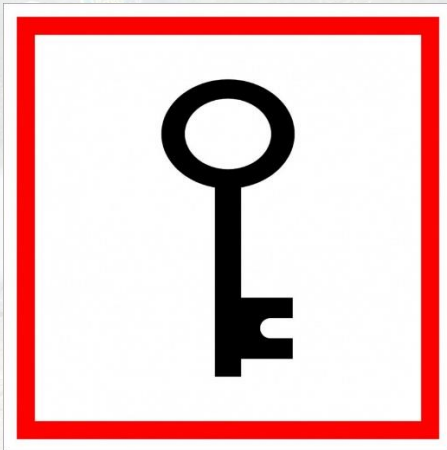
Branddeken

brandladder

Sleutel

EHBO

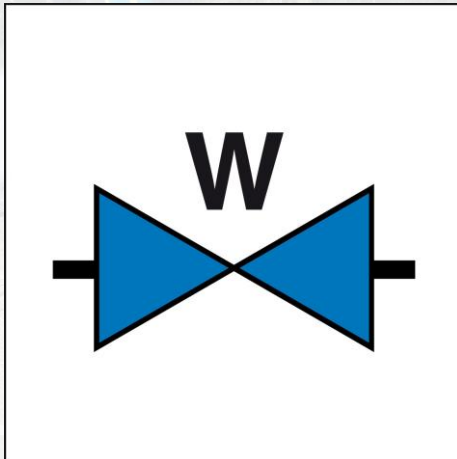
Verzamelpunt

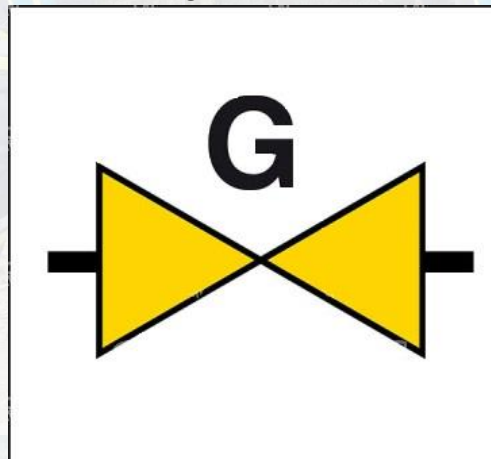
Verdeelkast laagspanning

Hoofdafsluiter water

hoofdafsluiter gas

Meer pictogrammen (Stop-teken, CV-hoofdafsluiter, telefoon, ...) en de pdf-files van bovenstaande pictogrammen vind je op:
[\[link\]](#)

2 - Controle:

1. Nakijken of de reglementaire pictogrammen op verstandige wijze zijn aangebracht in het gebouw.

2. Controleren of alle uitgangen en nooduitgangen een vrije doorgang van minimum 80 cm hebben, vrij van elk obstakel.

- Tip: controleer dit bij elke vergadering/activiteit

3. Een persoon aanduiden per vergadering die verantwoordelijk is om het evacuatiesignaal te geven en het verwittigen van de hulpdiensten, via het nummer «100/112», in geval van brand en/of incident.

- Tip 1: duid iemand aan bij elke vergadering/activiteit ook al doe je grotendeels een buitenactiviteit
- Tip 2: spreek op voorhand een duidelijk waarschuwingssignaal af dat enkel gebruikt wordt in geval van een noodsituatie (vb: een megafoon of voetbaltoeter).

4. Controleren of de brandbestrijdingsmiddelen:

- 4.1 in goede staat zijn
- 4.2 goed aangeduid zijn
- 4.3 gemakkelijk bereikbaar zijn
- 4.4 op verstandige wijze verspreid zijn
- 4.5 aanwezig zijn in voldoende aantal.

5. Periodieke controle van:

- 5.1. de brandbestrijdingsmiddelen
- 5.2. de detectie- en waarschuwing- en alarminstallaties
- 5.3. de elektrische installaties
- 5.4. de gas- en verwarmingsinstallaties.

Houd de gegevens van deze onderhoudsbeurten en observaties bij in een veiligheidsboek zodat je deze te allen tijde kan raadplegen.

6. Geregeld, minimum 2 keer per jaar, evacuatieoefeningen organiseren in overleg met de verantwoordelijken.

Stap 3 - Richtlijnen evacuatieoefening:

De evacuatieoefening heeft 3 doelstellingen:

- I. Leren vastberaden te handelen in geval van brand of een dreigend incident
- II. De interventie van de hulpdiensten vergemakkelijken in geval van een reëel Incident
- III. De effectiviteit van de instructies in geval van brand of incident testen.

Basisprincipes

- Nakijken of de evacuatiewegen vrij zijn en de veiligheidsverlichting werkt. Dit moet gebeuren voor elke evacuatieoefening.
- De goede werking van de waarschuwings- en alarmsystemen nakijken en op voorhand beslissen welk signaal jullie gaan gebruiken (voetbaltoeter, megafoon, ...).
- In overleg met de verantwoordelijken de datum en het uur van de evacuatieoefening beslissen. Iedereen moet verwittigd zijn.
- Instructies moeten gegeven worden aan alle personen die geëvacueerd moeten worden.

Wanneer het signaal van evacuatie weerklinkt, betekent dit voor iedereen:

- Elke activiteit stopzetten en alles laten liggen
- Ramen sluiten (optioneel)
- Uw verdieping, lokaal of toiletruimte verlaten
- De deuren achter zich sluiten (niet op slot)
- De aanwijzingen volgen van de verantwoordelijke groepsleiding.
- De liften niet gebruiken tijdens de evacuatie.

De instructies gegeven aan de verantwoordelijke groepsleiding voor de evacuatie van het lokaal na het evacuatiesignaal zijn:

- Nakijken of iedereen het lokaal, de verdieping, ... verlaten heeft.
- Nakijken of er niemand zich nog in de toiletten of een ander geïsoleerd lokaal zoals een materiaalkot, archieflokaal, ... bevindt of zich schuil houdt achter een zetel, ...
- Ervoor zorgen dat alle deuren en ramen gesloten zijn (indien mogelijk)
- Nakijken of alle geëvacueerde personen zich naar het verzamelpunt begeven en overgaan tot het tellen van de aanwezigen. Iedere groepsleider moet het aantal groepsleden van zijn tak/groep kennen. Geef dit door aan de hoofdverantwoordelijke.

Verloop van de oefening

- 15 minuten voor de aanvang van de oefening: de verantwoordelijke groepsleiding, de waarnemers en de beoordelaren verzamelen. Doel:
  - Om de horloges op elkaar af te stemmen
  - Om de missies te herhalen. Ieder lid zal een teken dragen dat hem onderscheidt. Het is belangrijk dat de mensen met verantwoordelijkheden (groepsleiding, beoordelaar) herkenbaar zijn.
- Het evacuatiesignaal geven

- Iedereen voert zijn missie uit
- Evaluatie onmiddellijk na de oefening: alle verantwoordelijke leden van de evacuatie verzamelen.

Opmerking:

Over de organisatie van een evacuatieoefening moet zorgvuldig worden nagedacht. Dit moet in samenwerking met alle leden gebeuren om elke kritiek van hen te voorkomen. (Een evaluatiefiche zoals hierna beschreven kan u hierbij helpen)

Te vermijden fouten:

- Een gebouw evacueren zonder serieuze voorbereiding
- Een eerste evacuatieoefening houden zonder op voorhand de betrokken personen (leiding, leden, ouders, ...) te verwittigen
- Een vuur aansteken in het gebouw gedurende de evacuatieoefening, zelfs na intensieve training
- Producten gebruiken die rook verspreiden (dit vereist zeer goed opgeleide personen)
- De toegangen vergrendelen die leiden naar de uitgangen, en moedwillig de gangen versperren die hiernaar leiden.
- De verlichting uitschakelen tijdens een eerste evacuatieoefening. Het uitschakelen van de verlichting en het op proef stellen van de ogen, om de veiligheidsverlichting te zoeken, mogen maar gebeuren na verschillende oefeningen (en de deelnemers moeten gewaarschuwd zijn).
- Aan de leden vragen om nood/brandladders te gebruiken vanaf een te hoge verdieping. De leden moeten op een geleidelijke manier geoefend worden in het gebruik van dit type ladder eerst naar beneden komen vanaf de eerste verdieping, later vanaf de tweede verdieping, enz...
- Het geëvacueerd gebouw te lang onbeheerd achterlaten. Een beginnende brand kan ontstaan in een lokaal waar de leden iets brandbaar hebben achtergelaten.
- Een oefening houden met het evacueren als enige doelstelling.

Een oefening moet altijd gepaard gaan met nauwkeurige instructies zoals: het sluiten van deuren en ramen wanneer men lokalen verlaat, het verbod om liften te gebruiken gedurende de oefening.

Praktische organisatie van een algemene evacuatieoefening:

- Zorg dat de vluchtwegen niet versperd zijn en dat het verzamelpunt goed bruikbaar is.
- Voor aanvang van elke oefening de goede werking van het waarschuwings- en alarmsysteem alsook de veiligheidsverlichting testen
- Gedurende het overleg met de verantwoordelijken de datum en het uur van de oefening vastleggen
- De leden die in het gebouw aanwezig zijn, informeren over de datum van de evacuatieoefening en enkel verantwoordelijke groepsleiding verwittigen van het uur van de oefening.
- 15 minuten voor aanvang van de oefening, de verantwoordelijken van de evacuatieoefening verzamelen/informeren met ook de eventuele waarnemers.
- De «100–112 en 101» informeren en hen melden dat het om een evacuatieoefening gaat.
- Het evacuatiesignaal geven.

Onmiddellijk na de algemene evacuatieoefening:

- Alle verantwoordelijke groepsleiding alsook de waarnemers en de beoordelaren moeten verzameld worden na de oefening. Dit om:
  - Nota te nemen van de opmerkingen en waarnemingen alsook van de positieve punten en de moeilijkheden die men gedurende de oefening is tegengekomen
  - Conclusies te trekken en eventuele oplossingen voor te stellen om eventueel de instructies te wijzigen of te vervolledigen ten einde een volgende oefening te verbeteren.
- Na de oefening onmiddellijk contact opnemen met de «100-112 en 101», om hen het einde van de evacuatieoefening te melden.

Fiche (Evaluatie van de gedane oefening)

Algemene Informatie:

Vereniging + adres:

Aantal verdiepingen:

Aantal aanwezige groepsleden:

De oefening zelf:

Datum:

voorzien uur:

Starttijd:

Eindtijd:

Beschrijving van het scenario:

Was de brandweer verwittigd? ja/neen

Waren er belemmeringen in de toegangswegen? ja/neen

Verloop van de evacuatie? In volgorde? ja/neen
Rustig? ja/neen
In stilte? ja/neen

Werden de deuren gesloten? ja/neen

Hoeveel deuren zijn opengebleven?

Waren er belemmeringen aan de uitgangen? ja/neen
Waar?

Heeft men spullen meegenomen? ja/neen
Waar?

Werden de instructies opgevolgd? ja/neen
Waar werden ze niet opgevolgd?

Is de samenkomst op het ontmoetingspunt vlot verlopen? ja/neen

Waren de verzamelplaatsen goed bereikbaar? ja/neen
Waar?

Is de controle van de aanwezigheden goed verlopen? ja/neen

Is het gebouw bereikbaar voor de brandweer? ja/neen

Totale duur van de evacuatie? ..... minuten

Diverse opmerkingen

